

Załącznik

Kwestionariusz dotyczący wdrożenia zalecenia¹ Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie dziedzictwa filmowego i konkurencyjności związanych z nim działań przemysłowych (zwanego dalej „zaleceniem”)

Uwagi:

1. Kwestionariusz dotyczy wszystkich publicznych instytucji dziedzictwa filmowego w państwach członkowskich, z instytucjami o charakterze lokalnym lub regionalnym włącznie.
2. Aby ułatwić Państwu sporządzenie sprawozdania, struktura kwestionariusza odpowiada strukturze załącznika II do drugiego sprawozdania z wdrażania zalecenia. Jeżeli sytuacja nie uległa zmianie od momentu sporządzenia sprawozdania za 2011 r., proszę wpisać „BEZ ZMIAN”.

Filmoteka Narodowa

Pytania:

1. TABELA 1 — INSTYTUCJE DZIEDZICTWA FILMOWEGO

1.1 Jakie odpowiednie organy wyznaczono do realizacji zadań wykonywanych w interesie publicznym określonych w punkcie 2 zalecenia w sprawie dziedzictwa filmowego, zapewniając im najlepsze dostępne środki finansowe i techniczne?

BEZ ZMIAN

1.2 Jaki jest ich budżet 2013 ?

Filmoteka Narodowa otrzymała 9.042 tys. zł dotacji na wydatki bieżące, w tym *dotacja podmiotowa na działalność bieżącą w wysokości 6.923 tys. zł.* oraz 7.032 tys. zł na wydatki majątkowe, w tym przede wszystkim remont kina „Iluzjon” , wygenerowała przychody własne w wysokości 4.443 tys. zł. oraz osiągnęła pozostałe przychody operacyjne i przychody finansowe w wysokości 4.097. Osiągnęła przychody ze środków europejskich w wysokości 1.219 tys. zł. Całkowity budżet wraz z dotacją majątkową wyniósł 25.833 tys. zł.

1.3 Jakie są ich zasoby kadrowe na 2013 r. (dotyczy pracowników bezpośrednio związanych z dziedzictwem filmowym)?

¹ Dz.U. L 323 z 9.12.2005

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:323:0057:0061:PL:PDF>

W Filmotece zatrudnionych jest etatowo 116 pracowników; bezpośrednio w pracach ściśle związanych z obowiązkami archiwum zatrudnionych jest 66 osób.

1.4 Proszę wymienić wszystkie instytucje dziedzictwa filmowego, włącznie z instytucjami o charakterze regionalnym lub lokalnym, a także podać ich strony internetowe.

BEZ ZMIAN

1.5 Czy nastąpiły jakieś zmiany w stosunku do roku 2011?

W 2010 roku w Filmotece Narodowej utworzono zespół Repozytorium Cyfrowego. Dzięki środkom pozyskiwanym z Wieloletniego Programu Rządowego Kultura Plus corocznie digitalizowane zbiory wytypowane poprzez kryterium wieku, stanu zachowania i wartości artystycznej. Digitalizowane zbiory są udostępniane online. Wprowadzenie Sytemu Repozytorium Cyfrowego typu Media Asset Management wewnątrz instytucji pozwala na lepsze zarządzanie cyfrowym zbiorem. Oprogramowanie jest systematycznie rozwijane.

2. TABELA 2 — ŚRODKI USTAWODAWCZE / DEFINICJA DZIEDZICTWA FILMOWEGO

2.1 Proszę wymienić środki ustawodawcze lub administracyjne służące realizacji celów zalecenia w sprawie dziedzictwa filmowego z 2005 r.

2.2 W jaki sposób definiuje się pojęcie utworu kinematograficznego stanowiącego część Państwa dziedzictwa filmowego?

BEZ ZMIAN

2.3 Czy nastąpiły jakieś zmiany w stosunku do roku 2011?

BEZ ZMIAN

3. TABELA 3 — DEPONOWANIE UTWORÓW KINEMATOGRAFICZNYCH STANOWIĄCYCH CZĘŚĆ PAŃSTWA DZIEDZICTWA AUDIOWIZUALNEGO **TABELA 3**

3.1 Proszę opisać rodzaj deponowania stosowany w państwie członkowskim:

- a) deponowanie prawne;
- b) obowiązkowe deponowanie utworów kinematograficznych sfinansowanych ze środków publicznych;
- c) deponowanie dobrowolne.

BEZ ZMIAN

3.2 Jakie materiały muszą być deponowane?

Obowiązkowe deponowanie utworów kinematograficznych sfinansowanych ze środków publicznych:

Do Zespołu Zbiorów Filmowych należy dostarczyć następujące materiały:

Kopia pokazowa 35mm

- Przy filmach dokumentalnych i krótkometrażowych, kaseta HDCAM lub BETA i płyta DVD
- Scenariusz
- Metryka filmu
- Lista napisów początkowych
- Lista napisów końcowych
- Lista dialogowa
- Fotosy
- Plakaty

Przy materiałach cyfrowych:

- **Digital Cinema Distribution Master – DCDM** – master cyfrowy w postaci nieskompresowanych plików obrazowych i dźwiękowych w obowiązujących formatach. Obecnie zaleca się następujące formatowanie DC:

- sekwencja plików w formacie DPX, TIFF lub JPEG2000, minimalna głębia 10-bit, minimalna rozdzielczość 2K podzielone na akty w przyporządkowanych im folderach
- w przypadku dostarczania plików logarytmicznych konieczne jest dołączenie pliku LUT (Look-Up Table) wraz z tablicami referencyjnymi odpowiadającymi materiałowi obrazowemu.
- odpowiadający sekwencji plików DPX plik dźwiękowy w formacie nieskompresowanym PCM 24bit, 48kHz w kontenerze WAV.

Specyfikacja nazewnictwa plików:

Podział na foldery wg aktów (roli): reel1, reel2 itd.

Nazwa pliku: TytułFilmu_reel1_00001.dpx, TytułFilmu_reel1_00002.dpx, itd.

Dźwięk: podzielony na role i przypisany do kanału dźwiękowego i roli,

Nazwa pliku: Tytułfilmu_reel1_right.wav, itd.

- **Niezakodowana kopia dźwiękowa DCP** wykonana zgodnie ze standardami DCI.
- **Płyta DVD** (screener do celów poglądowych)

W wyniku zmian technologicznych na rynku produkcji audiowizualnej istnieje pilna potrzeba przeformułowania zasady przekazywania kopii 35mm ponieważ w wielu przypadkach taka kopia nie jest przekazywana. Swoje stanowisko Filmoteka Narodowa wyraziła w piśmie skierowanym w 2012 do PISF.

3.3 Jaki jest ostateczny termin deponowania?

BEZ ZMIAN

3.4 Czy przeprowadza się kontrolę przestrzegania obowiązku deponowania?

BEZ ZMIAN

3.5 Czy przeprowadza się kontrolę jakości deponowanego materiału?

BEZ ZMIAN

3.6 Czy istnieją jakiekolwiek problemy lub dobre praktyki, o których należałoby wspomnieć, związane z gromadzeniem utworów kinematograficznych?

3.7 Czy nastąpiły jakieś zmiany w stosunku do roku 2011?

BEZ ZMIAN

4. TABELA 4 — GROMADZENIE INNYCH MATERIAŁÓW NIŻ UTWORY KINEMATOGRAFICZNE STANOWIĄCE CZĘŚĆ DZIEDZICTWA AUDIOWIZUALNEGO

4.1 Czy w państwie członkowskim istnieją przepisy bądź praktyki dotyczące gromadzenia utworów kinematograficznych niestanowiących części dziedzictwa audiowizualnego?

Od roku 2009 prowadzona jest digitalizacja materiałów fotograficznych oraz plakatów. Zdigitalizowane fotografie oraz plakaty prezentowane są na stronach internetowych www.fototeka.fn.org.pl oraz www.gapla.fn.org.pl. FilMOTEKA Narodowa pozyskuje materiały bieżące oraz nabywa (dary oraz zakupy) różnorodne materiały archiwalne np. fotosy, negatywy fotograficzne, plakaty, programy filmowe itp.

4.2 Czy istnieją takie przepisy bądź praktyki również w odniesieniu do materiałów filmowych innych niż utwory kinematograficzne?

BEZ ZMIAN

4.3 Czy nastąpiły jakieś zmiany w stosunku do roku 2009?

Od roku 2009 prowadzona jest digitalizacja materiałów fotograficznych oraz plakatów. Zdigitalizowane fotografie oraz plakaty prezentowane są na stronach internetowych www.fototeka.fn.org.pl oraz www.gapla.fn.org.pl. Na chwilę obecną (koniec 2013 r.) na stronach prezentowanych jest ponad 150 tysięcy materiałów fotograficznych oraz ponad 5 tysięcy plakatów.

5. TABELA 5 — KATALOGOWANIE I BAZY DANYCH

5.1 Proszę opisać stosowane metody katalogowania.

Do archiwizacji i opisu materiałów fotograficznych służy baza fotografii obsługiwana poprzez system archiwizacyjny ZEUS.

Do zarządzania bazą repertuarową kina Iluzjon służy system ZESU 2. Baza repertuarowa to baza filmów będących ofertą repeterową kina, w tym opisy filmów, czołówki oraz fotosy do filmu oraz dostępny plakat.

5.2 Proszę opisać wykorzystywane filmograficzne bazy danych.

BEZ ZMIAN

5.3 W jaki sposób zapewnia się interoperacyjność baz danych z innymi bazami danych w państwie członkowskim lub z innymi państwami członkowskimi?

BEZ ZMIAN

5.4 Czy wdrożono lub planuje się wdrożenie w Państwa instytucji Normy europejskiej EN 15744:2009 „Identyfikacja filmu — Minimalny zestaw metadanych dla prac kinematograficznych” lub Normy EN 15907:2010 „Identyfikacja filmu — Rozszerzenie interoperacyjności metadanych — Zestawy i struktura elementów”?

BEZ ZMIAN.

5.5 Czy istnieją jakiegokolwiek problemy lub dobre praktyki, o których należałoby wspomnieć, związane z katalogowaniem i bazami danych?

BEZ ZMIAN

5.6 Czy nastąpiły jakieś zmiany w stosunku do roku 2011?

Od roku 2009 działa strona internetowa www.fototeka.fn.org.pl prezentująca materiały z bazy zasobów fotograficznych Filмотeki Narodowej. Digitalizowane materiały fotograficzne od roku 2009 sukcesywnie są archiwizowane i opisywane w systemie ZEUS.

6. TABELA 6 — ZACHOWANIE I RESTAUROWANIE

6.1 Jakie środki bądź programy wdrożono w celu zapewnienia zachowania zdeponowanych utworów kinematograficznych?

III. W 2012 roku uruchomiona została strona internetowa prezentująca wirtualną galerię plakatu filmowego www.gapla.fn.org.pl. Serwis przedstawia zdigitalizowaną kolekcję plakatów filmowych z zasobów archiwalnych Filмотeki Narodowej. Obecnie ponad 5 tysięcy

plakatów w wersji cyfrowej. Zadaniem projektu jest zabezpieczenie i utworzenie kopii cyfrowych plakatów filmowych z kolekcji Filмотeki.

6.2 Proszę wymienić środki lub programy realizowane w zakresie restaurowania.

Projekt internetowej prezentacji zcyfryzowanych plakatów filmowych ze zbiorów Filмотeki Narodowej www.gapla.fn.org.pl odbywa się dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego projektu Repozytorium Cyfrowego Filмотeki, poprzez program digitalizacyjny: Program Wieloletni KULTURA+ Priorytet: „Digitalizacja” w 2012 r. KULTURA+ jest uchwalonym przez Radę Ministrów wieloletnim programem rządowym na lata 2011-2015 zarządzanym przez Narodowy Instytut Audiowizualny.

6.3 Czy w krajowym prawie autorskim przewidziano wyjątek zawarty w dyrektywie 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym²? Wyjątek ten pozwala państwom członkowskim na upoważnienie bibliotek publicznych lub archiwów do tworzenia kopii filmów, które nie służą uzyskaniu bezpośredniej lub pośredniej korzyści handlowej.

W/w wyjątek określa w polskim ustawodawstwie art.28 Ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych;i w tym zakresie nie nastąpiły żadne zmiany w stosunku do lat poprzednich.

6.4 Czy istnieją jakiegokolwiek problemy lub dobre praktyki, o których należałoby wspomnieć, związane z zachowaniem i restaurowaniem?

Narodowy Instytut Audiowizualny w ramach programu Dziedzictwo Cyfrowe we współpracy z Filмотeką Narodową opracował „Katalog Dobrych Praktyk Digitalizacji Materiałów Archiwalnych”.

Jest to dokument definiujący wymagania w zakresie digitalizacji materiałów archiwalnych, a w szczególności: dokumentacji aktowej, fotograficznej, kartograficznej, technicznej i ikonograficznej. Zalecenia mają na celu zapewnić możliwość długotrwałego przechowywania utworzonych kopii cyfrowych, zachowanie zdigitalizowanej treści i dostępu do niej.

Digitalizacja materiału audiowizualnego zależy od rodzaju nośnika. Materiały te można podzielić na dwie kategorie:

- materiał filmowy zapisany na taśmach światłoczułych 35mm lub 16mm;
- utwór audiowizualny zapisany na innym nośniku niż taśma 35mm lub 16mm;

² Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10.

I. Czynności wymagane w procesie digitalizacji i rekonstrukcji materiału filmowego zapisanego na taśmach światłoczułych 35mm lub 16mm określone są następująco:

BEZ ZMIAN plus:

Filmoteka Narodowa w ramach Projektu „Konserwacja i digitalizacja przedwojennych filmów fabularnych” przeprowadziła rekonstrukcję archiwalnych filmów: „Pan Tadeusz” Ryszarda Ordyńskiego z 1928 roku oraz „Zew morza” Henryka Szaro z 1929 r w rozdzielczości 4K, zarówno w procesie skanowania materiału, jak i rekonstrukcji cyfrowej.

W ramach promocji zrekonstruowanych filmów Filmoteka Narodowa zleciła skomponowanie specjalnej muzyki ilustrującej filmy, której wykonanie przez orkiestrę symfoniczną na pokazach re-premierowych zrekonstruowanego filmu wykreowało nowe wydarzenia artystyczne. Muzyka do filmu „Pan Tadeusz” autorstwa Tadeusza Woźniaka wydana została na specjalnym soundtracku.

Powstało także kolejne wydawnictwo DVD z serii KINO POLSKIE OKRESU WIELKIEGO NIEMOWY zawierające pierwszą adaptację „Wiernej rzeki” Stefana Żeromskiego w reżyserii Edwarda Puchalskiego z 1922 r. Prace rekonstrukcyjne, tak jak w przypadku wszystkich zabytków kinematograficznych, dotyczyły nie tylko procesów technicznych ale i merytorycznych – scalających rozproszony materiał filmowy. Muzykę do filmu skomponował Michał Lorenc. Rekonstrukcja została i digitalizacja została zaplanowana z okazji 150. rocznicy wybuchu powstania styczniowego. Partnerem wydawnictwa jest Narodowe Centrum Kultury

6.5 Czy nastąpiły jakieś zmiany w stosunku do roku 2011?

7. TABELA 7 — UDOSTĘPNIANIE, SZKOLENIA ZAWODOWE I EDUKACJA

7.1 Czy przyjęto środki prawne lub administracyjne w celu umożliwienia wyznaczonym organom udostępnienia zdeponowanych utworów kinematograficznych do użytku oświatowego, kulturalnego, badawczego lub do innych niekomercyjnych zastosowań o podobnym charakterze zgodnie z prawem autorskim i prawami pokrewnymi? Proszę szczegółowo opisać podjęte środki.

7.2 Czy podjęto środki w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do zdeponowanych utworów kinematograficznych zgodnie z prawem autorskim i prawami pokrewnymi? Proszę szczegółowo opisać podjęte środki.

BEZ ZMIAN

7.3 Jakie kroki podjęto w celu promowania szkolenia zawodowego we wszystkich obszarach związanych z dziedzictwem filmowym?

BEZ ZMIAN

7.4 Jakie kroki podjęto w celu promowania wykorzystania dziedzictwa filmowego do wzmocnienia wymiaru europejskiego w zakresie edukacji i promowania różnorodności kulturowej?

Zdigitalizowane materiały fotograficzne z zasobów Filмотeki Narodowej wykorzystywane na wystawach organizowanych przez m.in. Filмотekę Narodową, PISF, Muzeum Kinematografii, a także w wielu publikacjach o tematyce filmowej.

7.5 Jakie kroki podjęto w celu wspierania i propagowania edukacji wizualnej, filmoznawstwa i umiejętności korzystania z mediów na wszystkich poziomach edukacji, zwłaszcza w programach kształcenia zawodowego i w programach europejskich?

Zdigitalizowane materiały fotograficzne z zasobów Filмотeki Narodowej wykorzystywane na wystawach i imprezach o charakterze edukacyjnym. Regularnie cyfrowe zbiory prezentowane są w formie wystaw multimedialnych w kinie Iluzjon.

Filмотeka Narodowa jest też od wielu lat organizatorem bądź współorganizatorem zajęć warsztatowych w dziedzinie technik multimedialnych oraz upowszechniania kultury filmowej adresowanych do młodzieży szkolnej.

7.6 Czy istnieją jakiekolwiek problemy lub dobre praktyki, o których należałoby wspomnieć, związane z udostępnianiem, szkoleniami zawodowymi lub edukacją?

Przykładem dobrej praktyki w obszarze edukacji jest prezentacja zbiorów Filмотeki Narodowej w przestrzeni wirtualnej. Dzięki cyfrowym kolekcjom fotografii oraz plakatów Filмотeka edukuje i przybliża swoje zasoby szerszemu gronu odbiorców przy użyciu autorskich stron internetowych.

Dzięki profilom firmowym na popularnych portalach społecznościowym Filмотeka edukuje poprzez nowe formy komunikowania się z odbiorcą.

Przykładem dobrych praktyk edukacyjnych są również działania ukierunkowane na doskonalenie zawodowe nauczycieli wykorzystujących w swej praktyce pedagogicznej film jako narzędzie edukacyjne. Problemy związane z prowadzeniem działalności mieszczącej się w ramach edukacji medialnej dotyczą w głównej mierze współpracy ze szkołami. Działalność ta nie jest w żaden formalny sposób zsynchronizowana z podstawową działalnością szkół, w niewielkim stopniu również znajduje swoje miejsce w wytycznych programowych organów decyzyjnych, co powoduje duże trudności w jej realizacji w warunkach pracy szkoły. Szczególnym problemem dla dyrektorów szkół jest wypuszczanie młodzieży do kina – tj. do miejsca gdzie może mieć ona prawdziwy i najwłaściwszy kontakt ze sztuką filmową oraz gdzie może się ona uczyć stosownych zachowań społecznych niezbędnych w kontakcie ze sztuką.

7.7 Czy nastąpiły jakieś zmiany w stosunku do roku 2009?

Obecność zbiorów cyfrowych w przestrzeni wirtualnej na portalach Filмотeki Narodowej oraz poprzez formy promocji internetowej.

8. TABELA 8 — DZIAŁANIA NA SZCZEBLU EUROPEJSKIM I MIĘDZYNARODOWYM

8.1 Czy instytucje dziedzictwa filmowego są zaangażowane we współpracę z innymi instytucjami dziedzictwa filmowego, archiwami radiowo-telewizyjnymi lub innymi instytucjami kulturalnymi w państwie członkowskim?

8.2 Czy instytucje dziedzictwa filmowego są zaangażowane w dwustronną współpracę z instytucjami dziedzictwa filmowego z innych państw członkowskich?

BEZ ZMIAN

8.3 Czy instytucje dziedzictwa filmowego uczestniczą w projektach europejskich? Jeżeli tak, proszę wymienić te projekty.

W roku 2010 zbiory Fototeki część kolekcji została włączona do zbiorów Europeany.

8.4 Czy działają one na poziomie europejskim?

Współpraca ze strukturami UE i archiwami europejskimi dotyczy w dużej mierze wypracowania wspólnej polityki unijnej w odniesieniu do archiwów.

- Nadal Dyrektor FN uczestniczy w pracach Grupy Roboczej Cinema Expert Group - Film Heritage, powołanej przez Komisję Europejską w Brukseli oraz w grupie konsultującej sprawy dzieł osieroconych.

- Filмотeka Narodowa jest partnerem międzynarodowego portalu internetowego LOST FILMS (www.lost-films.eu), założonego z inicjatywy Deutsche Kinemathek w Berlinie. Ostatnio, w ramach projektu, odnaleziono w archiwach europejskich kilka fragmentów polskich filmów przedwojennych, m. in. „Iwonkę” z 1925 roku w reżyserii Edwarda Puchalskiego oraz „Jeden z 36” (Lamedwownik) Henryka Szaro z 1925 roku a także kompletny film Aleksandra Forda „Droga młodych” (Mir kumen on) z 1936 roku – oba zrealizowane zostały w Polsce w języku jidysz.

Od czerwca 2013 roku trwa dokumentowanie polskiego dziedzictwa kinematograficznego poprzez prowadzenie kwerend w archiwach Szwecji i Rosji. Zadanie to zyskało dofinansowanie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

9. TABELA 9 — DZIAŁANIA NASTĘPCZE W ZAKRESIE PRIORYTETÓW

Jakie działania podjęto w państwie członkowskim w ramach realizacji poniższych obszarów działań od 2009 r.? Proszę również określić, czy przewidują Państwo podjęcie działań w każdym z tych obszarów w latach 2012/2013.

Gromadzenie

9.1 Czy przewidziano stosowanie mechanizmów egzekwowania przepisów w zakresie deponowania prawnego lub umownego?

9.2 Czy wprowadzono systematyczne kontrole jakości deponowanego materiału? Czy pojęcie „dobrej jakości” zdefiniowano w instrumentach prawnych będących podstawą deponowania prawnego lub obowiązkowego, jeżeli nie uczyniono tego do tej pory?

9.3 Czy aktywnie promowano dobrowolne deponowanie utworów kinematograficznych i pokrewnych materiałów filmowych? Czy zapewniono zawarcie umów we wszystkich przypadkach deponowania? Czy wykorzystywano wzór umowy o dobrowolne deponowanie zawieranej przez ACE i FIAPF?

Katalogowanie i tworzenie baz danych

9.4 Czy Państwa bazy danych są w pełni dostępne w Internecie i czy możliwe jest ich przeszukiwanie przez Internet?

Filmoteka Narodowa stara się jak najpełniej prezentować zasoby swoich baz w Internecie. Na przeszkodzie prezentacji w sieci często stoją trudności związane z brakiem porozumienia z właścicielami praw do filmów/materiałów.

Obecnie w sieci dostępne są dane i zasoby następujących baz:

- Fototeka – kolekcja materiałów fotograficznych
- Gapla – zbiór digitalizowanych plakatów filmowych
- Repozytorium Cyfrowe- bezpłatny dostęp online do archiwum Filmoteki Narodowej
- strona internetowa kina Iluzjon – baza filmów repertuarowych kina

W Internecie dostępna jest coraz większa część zbiorów Filmoteki Narodowej. W 2011 wprowadzony został katalog zasobów cyfrowych Filmoteki Narodowej w zakresie zdigitalizowanych filmów fabularnych oraz kronik filmowych PAT i PKF.

9.5 Czy Państwa instytucja uczestniczyła w finansowanym przez UE szkoleniu w zakresie wdrażania Norm europejskich EN 15744:2009 oraz EN 15907:2010 w sprawie interoperacyjności baz danych? Czy wdrożono lub planuje się wdrożenie tych norm?

Zachowanie

9.6 Czy określono długoterminową strategię dotyczącą Państwa krajowego dziedzictwa filmowego oraz „krajowe plany zachowania dziedzictwa filmowego”?

Restaurowanie

9.7 Czy Państwa instytucja opracowała plany restaurowania, w tym systemy priorytetyzacji, stosownie do dostępnych środków finansowych?

9.8 Czy zintensyfikowano wysiłki mające na celu pozyskanie środków finansowych innych niż środki publiczne na projekty związane z restaurowaniem, np. od posiadaczy praw oraz instytucji dobroczynnych lub kulturalnych?

9.9 Czy utworzono partnerstwa z innymi instytucjami dziedzictwa filmowego w celu realizacji europejskich projektów związanych z restaurowaniem?

9.10 Czy Państwa instytucja realizuje umowy z posiadaczami praw w zakresie niekomercyjnej eksploatacji restaurowanych utworów?

Udostępnianie

9.11 Czy Państwa instytucja zawarła umowy z posiadaczami praw w celu uzyskania praw do korzystania z filmów i pokrewnych materiałów filmowych w celach związanych z kulturą?

Filmoteka Narodowa stara się pozyskać zgody i porozumienia do właścicieli praw majątkowych lub autorskich materiałów fotograficznych w celu prezentacji bądź komercyjnego udostępniania tychże zasobów poprzez stronę internetową www.fototeka.fn.org.pl

Licencje takie są na bieżąco wykupywane w związku z działalnością edukacyjną kina Iluzjon. W ostatnich latach były również przypadki wykupywania stosownych praw na wyświetlanie filmów należących do kanonu światowej klasyki filmowej w kinach należących do Sieci Kin Studyjnych i lokalnych, której operatorem jest Filmoteka Narodowa.

Edukacja / Umiejętność korzystania z mediów

9.12 Czy instytucje dziedzictwa filmowego i szkoły dążą do zawierania umów z posiadaczami praw w celu uzyskania praw do korzystania z filmów w celach związanych z oświatą?

9.13 Czy opracowano strategię dotyczące filmów i młodzieży?

O pewnej strategii dotyczącej upowszechniania kultury filmowej wśród młodzieży można mówić w programie Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych, zawartej w jej regulaminie.

Szkolenie zawodowe

9.14 Czy jest rozważana lub realizowana czasowa wymiana specjalistów między różnymi europejskimi instytucjami dziedzictwa filmowego w celu doskonalenia zawodowego?

10. TABELA 10 — DZIAŁANIA PODJĘTE W OBLICZU WYZWAŃ STOJĄCYCH PRZED INSTYTUCJAMI DZIEDZICTWA FILMOWEGO ZWIĄZANYCH Z TECHNOLOGIĄ CYFROWĄ

Komisja prowadzi kompleksowe badania nad wyzwaniami związanymi z technologią cyfrową stojącymi przed instytucjami dziedzictwa filmowego³ oraz szansami, jakie technologia ta niesie dla tych instytucji. Dlatego też prosimy o gromadzenie następujących informacji dotyczących działań zrealizowanych od 2009 r. lub planowanych do realizacji, a mających na celu podjęcie wyzwań związanych z technologią cyfrową:

10.1 Gromadzenie/zakup materiałów cyfrowych (rozpowszechnianych w kinach lub za pośrednictwem nowych kanałów przekazu): Czy zaktualizowano instrumenty prawne stanowiące podstawę prawnego lub obowiązkowego deponowania filmów w celu uwzględnienia filmów produkowanych we wszystkich środkach przekazu? Czy opracowano normy określające warunki archiwizacji filmów cyfrowych oraz warunki ich zachowania? Czy celowe byłoby opracowanie europejskich norm w tych obszarach?

10.2 Przechowywanie, zachowanie i udostępnianie w perspektywie długoterminowej materiałów cyfrowych, które może wymagać regularnej migracji do nowych formatów lub wsparcia: Czy opracowano politykę cyfrowego zachowania? Czy instytucje dziedzictwa filmowego prowadzą analizę porównawczą w odniesieniu do innych branż stojących w obliczu tych samych wyzwań? Czy inwestuje się w badania nad zachowaniem filmów cyfrowych w perspektywie długoterminowej? Czy zainwestowano w niezbędny sprzęt i szkolenia zawodowe w celu zapewnienia przetrwania kina w formacie cyfrowym w perspektywie długoterminowej? Czy utworzono lub rozważano możliwość utworzenia wspólnych archiwów cyfrowych w celu połączenia wiedzy fachowej i ograniczenia kosztów dzięki korzyściom skali?

Powstałe w wyniku digitalizacji pliki obrazowe i dźwiękowe oraz kopie wytwarzane na poszczególne pola dystrybucji podlegają zasadzie przedawnienia technologicznego w równym stopniu co cały sektor komercyjnej produkcji audiowizualnej. Dlatego konieczność migracji i aktualizacji formatów jest nieodłącznym elementem polityki archiwizacji audiowizualnej. Zwłaszcza formaty dystrybucyjne są w naszej opinii wrażliwe na przedawnienie, dlatego FilMOTEKA Narodowa nie akceptuje formatu DCP jako długoterminowego elementu archiwalnego.

FilMOTEKA śledzi strategię postępowania w całym sektorze (za równo archiwów filmowych jak i archiwów nadawców) i promuje rozwiązania zapewniające bezpieczeństwo i zachowanie najwyższych ilości informacji o obrazie i dźwięku dla przyszłych zastosowań, dlatego zaleca by:

Producenci niewytwarzający kopii 35mm przekazywali materiały w formie DCDM i DCP, a także zalecamy naświetlanie separacji barwnych na taśmie światłoczułej.

Na potrzeby organizacji pracy i procedur w Systemie Repozytorium Cyfrowe wdrażamy model referencyjny OAIS (The Open Archival Information System) opracowany przez międzynarodowe środowisko ekspertów w dziedzinie archiwistyki cyfrowej. Model jest standardem ISO 14721:2003, zyskał również aprobatę UNESCO.

W ramach projektów Repozytorium Cyfrowe zainwestowano, na miarę otrzymanych środków na inwestycje, w niezbędny sprzęt oraz sukcesywnie rozwija się oprogramowanie

³ <http://www.dae-filmheritage.eu/index.html>

dostosowane do indywidualnych potrzeb archiwum filmoteki System typu Media Asset Management. Za równo strona sprzętowa jaki software wymagają stałych nakładów.

Centralizacje przechowywania kopii wieczystych i łączenie sił kilku instytucji uważamy za korzystne dla zwiększenia efektywności i bezpieczeństwa. Widzimy także konieczność stabilnego finansowania archiwum cyfrowego będącego znacznie bardziej wymagającym finansowo strukturą niż archiwum realizujące tradycyjny model analogowy.

10.3 Zastosowanie technologii cyfrowych na potrzeby restaurowania: Czy inwestuje się w badania nad cyfrowymi technikami restaurowania?

10.4 Cyfryzacja / integracja w ramach europejskiej biblioteki cyfrowej Europeana:

Czy opracowano strategię i plany cyfryzacji dziedzictwa filmowego? Jakie działania podjęto w celu cyfryzacji filmów i udostępnienia ich europejskiej bibliotece cyfrowej Europeana, w szczególności za pośrednictwem branżowych lub krajowych „agregatorów”?

Zbiór Fototeki jest dostępny poprzez bazę EFG będącą agregatorem dla Europeany. W następnym kroku udostępniane będą tam również materiały z Repozytorium Cyfrowego.

10.5 Dostęp do zbiorów za pośrednictwem Internetu: Jakie działania zrealizowano w celu wykorzystania wszelkich metod udostępniania dziedzictwa filmowego z zastosowaniem nowych technologii?

Od roku 2009 Filmoteka Narodowa stara się sukcesywnie prezentować swoje zasoby w Internecie.

Obecnie ze zbiorami Filmoteki można zapoznać się na następujących stronach internetowych:

- Fototeka www.fototeka.fn.org.pl – kolekcja materiałów fotograficznych
- Gapla www.gapla.fn.org.pl – zbiór digitalizowanych plakatów filmowych
- Repozytorium Cyfrowe- www.repozytorium.fn.org.pl.....
- strona internetowa kina Iluzjon – www.iluzjon.fn.org.pl
- Nitrofilm – www.nitrofilm.pl – strona poświęcona projektowi Nitrofilm
- strona internetowa filmoteki Narodowej – www.fn.org.pl

10.6 Cyfrowa projekcja i dziedzictwo filmowe: Czy w Państwa strategii dotyczącej wyposażania kin europejskich w projektory cyfrowe uwzględniono kinoteki?

BEZ ZMIAN

11. TABELA 11 — POLITYKA DOTYCZĄCA FILMU I DZIEDZICTWA FILMOWEGO

Czy dziedzictwo filmowe jest w pełni uwzględnione w polityce państwa członkowskiego dotyczącej filmu? Czy rozważano powiązanie finansowania produkcji filmowej i dziedzictwa filmowego? Na przykład filmy sfinansowane ze środków publicznych mogłyby być deponowane i udostępniane dla celów kulturalnych i oświatowych przez uznane instytucje

dziedzictwa filmowego. Byłoby to możliwe do wdrożenia w praktyce na przykład poprzez zwrócenie się do producentów, którzy otrzymali środki finansowe, o zgodę na:

- organizowanie przez instytucje dziedzictwa filmowego pokazów tych filmów do celów kulturalnych bez uiszczania opłat,
- wykorzystywanie tych filmów do celów oświatowych (pokazy w szkołach, fragmenty udostępniane dla celów nauczania),
- udostępnianie fragmentów tych filmów w europejskiej bibliotece cyfrowej Europeana.

Czy nastąpiły jakieś zmiany w stosunku do roku 2009?

12. TABELA 12 — POSTĘPY W ZAKRESIE PROBLEMÓW OKREŚLONYCH W PIERWSZYM SPRAWOZDANIU Z WDRAŻANIA

Jakie działania podjęto w celu zajęcia się napotkanymi problemami lub słabymi stronami wskazanymi w tabeli 12?

13. TABELA 12 — NAJLEPSZE PRAKTYKI

Czy w państwie członkowskim, które Państwo reprezentują, istnieje szczególna dobra praktyka w obszarze dziedzictwa filmowego, o której chcieliby Państwo poinformować?

Przykładem dobrych praktyk w omawianej dziedzinie jest opieka nad segmentem rynku kinowego tworzoną przez tzw. „kina tradycyjne”. Realizowana w formie wsparcia działalności programowej, przede wszystkim edukacyjnej, oraz pomocy przy wyposażaniu tych obiektów w nowoczesny cyfrowy sprzęt projekcyjny, umożliwia ich przetrwanie na trudnym rynku kinowym zdominowanym przez komercyjne kina sieciowe. Dzięki temu zachowane są, bądź tworzone lokalne centra upowszechniania kultury filmowej, których rola – zwłaszcza dla edukacji lokalnej społeczności – jest trudna do przecenienia.

14. TABELA 13 — CZY ISTNIEJE POTRZEBA PODJĘCIA DALSZYCH DZIAŁAŃ NA SZCZEBLE UE?

Proszę przedstawić uwagi na temat dalszych działań UE w obszarach związanych z dziedzictwem filmowym zaproponowanych przez państwa członkowskie w tabeli 13. Które z tych działań byłoby Państwo skłonni poprzeć? Czy macie Państwo inne propozycje dotyczące dalszych działań UE?

15. DZIAŁANIA WYNIKAJĄCE Z KONKLUZJI RADY W SPRAWIE EUROPEJSKIEGO DZIEDZICTWA FILMOWEGO, W TYM WYZWAŃ, JAKIE NIESIE TECHNOLOGIA CYFROWA

Czy wprowadzono zmiany w polityce w odniesieniu do dziedzictwa filmowego w odpowiedzi na zaproszenie do podjęcia stosowanych działań sformułowane w konkluzjach Rady w sprawie europejskiego dziedzictwa filmowego, w tym wyzwań ery cyfrowej, z 18–19 listopada 2010 r.⁴

⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/117799.pdf
